

LÍPY SVOBODY V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Lípa byla od pradávna všem Slovanům stromem posvátným. Nad lípou byly konány bohoslužby, pod lípou shromažďovala se obec k poradám, zde byly uzavírány smlouvy a projednáváno narovnání, zde bylo přísaháno a souzeno nad zločinci a škůdci, a když k válečnému tažení sbíral se lid, pod lípou se sešikoval, aby do pole vyrazil. Tu slaveno bylo vítězství, tu byli oplakáváni ti, kdož se nevrátili. Věřilo se, že v lípě sídlí ochranný duch osady. (Z kroniky obce Rasošky)

Od vzniku Československé republiky je lípa naším národním stromem. Proto byly většinou právě lípy vysazovány u příležitosti výročí vzniku republiky a dostaly pojmenování Lípy svobody. V naprosté většině se jednalo o lípu malolistou, nazývanou též srdčitá (*Tilia cordata*) či lípu velkolistou (*Tilia platyphyllos*), případně obecnou (*Tilia vulgaris*), která je křížencem lípy malolisté a velkolisté. Poměrně vzácně se vysazovala lípa zelená (*Tilia euchlora*).

Lípy svobody nejsou obyčejné stromy, jsou výjimečné poselstvím, které v sobě nesou. Byly sázeny s obrovskou hrdostí na naši zemi a vlast.

Kolik bylo původně těchto památných Lip svobody vysázeno, již asi nezjistíme, ale víme, kolik se jich do dnešních dnů zachovalo. Celkem se nám podařilo zdokumentovat osudy 152 lip a jednoho lipového stromořadí (s 95 stromy), které rostou ve 110 obcích našeho kraje. Někde bylo totiž na jedno místo vysázeno i více lip. Základ evidence tvoří lípy zasazené při vzniku republiky, tedy na podzim roku 1918 a během roku 1919 a 1920. K nim jsou pak přiřazeny i stromy

vysázené při pozdějších výročích, nejvíce v roce 1968, případně i v jiných letech.

Mnoho lip bylo během minulých let z různých důvodů pokáceno. Někdy kvůli špatnému zdravotnímu stavu, ale častěji proto, že vadily při rozšiřování komunikací či nevyhovovaly nově navrhované kompozici veřejných ploch. Některé lípy vyrostly v nádherné solitery, které jsou mimořádnou ozdobou obcí, jsou ale i stoleté lípy, jejichž růst byl silně deformován opakovaným řezem koruny a svým vzrůstem rozhodně neodpovídají stoletému stromu. Našli jsme bohužel i Lípy svobody, které byly drasticky ořezané, neodborně ošetřené, usychající a odumírající.

Zajímavé je také sledovat plošné rozmístění vysazovaných Lip svobody. V některých částech kraje je najdeme jen opravdu výjimečně. Pokud tato místa porovnáme s hranicemi bývalých Sudet, zjistíme, že se téměř shodují. Zde žilo z velké části obyvatelstvo německé národnosti, které nepovažovalo vznik samostatné Československé republiky za důvod k radosti a oslavě. V několika kronikách jsme narazili i na příběhy lip z okrajových oblastí Sudet, kde byla slavnostně vysazená Lípa svobody vzápětí smrtelně poškozena.

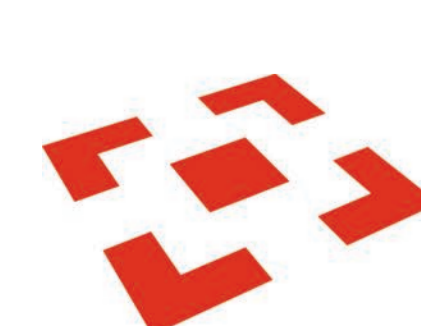
Informace o těchto lípách jsou zachyceny v knize Lípy svobody v Královéhradeckém kraji, kterou vydal Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově v listopadu 2018. Na následujících panelech pak uvidíte jen několik zajímavostí, které se nám podařily zjistit během roku a půl archivní i terénní práce.

Legenda

- Lípy vysazené 1918–1920
- Lípy vysazené 1968
- Lípy vysazené k jinému datu
- Území odstoupené v rámci Mnichovské dohody v r. 1938

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

LÍPY MAJESTÁTNÉ

Každý okres je zde reprezentován jednou Lípou svobody. Výběr byl nesmírně těžký, protože podobně krásných lip máme v našem kraji hned několik desítek.

Svatojanský Újezd

Okres Jičín

Jedna z nejkrásnějších stoletých Lip svobody se nachází na návsi Svatojanského Újezdu. Ohromuje svou košatostí i rozměry (obvod kmene 419 cm, výška asi 23 metrů). Její větve visí až k zemi tak, že pod korunou vytvářejí uzavřený kruh o průměru 15 m. Zde se při tradiční akci „Setkání pod lipou“ scházejí všichni obyvatelé této malé obce. Zcela zdravá lípa velkolistá se ve výšce přibližně dvou metrů dělí do dvoukmenu a velice zajímavé jsou také její výrazné kořenové náběhy.

Na památku dosažení samostatnosti a svobody národa československého zasazena byla ve zdejší obci dne 14. května 1919 lípa svobody, za sochou sv. Jana Křtitele v návsi. Této slavnosti zúčastnily se školní děti, místní školní rada, obecní zastupitelstvo a občanstvo. Předseda místní školní rady a zároveň starosta obce Josef Hrnčíř a správce školy Šeps Josef promluvili krátce o významu této slavnosti, načež zapěny byly písně „Hej Slované“ a „Kde domov můj“.

(Zápis z kroniky obce Svatojanský Újezd)

Stěžery

Okres Hradec Králové

Nádherná, mohutná lípa obecná roste jako výrazný solitér v oploceném parčíku před obecním úřadem, v těsném sousedství památníku obětem obou světových válek. Její kmen se ve výšce tří metrů dělí do devíti hlavních větví, které vytvářejí krásně košatou a rozložitou korunu (obvod kmene 323 cm, výška asi 27 metrů). Pod lipou je umístěna kamenná deska ve tvaru knihy s datem vzniku republiky.

Ve Stěžerách byla dne 4. května 1919 uspořádána slavnostní akce s mnoha proslovů a velkým průvodem občanů, Sokolů v krojích a místních hasičů, na jejímž závěru byly před Národní školu vysázeny dvě Lípy svobody. Čas plynul, došlo k různým úpravám cesty a chodníků a lípy začaly překážet. Radní proto rozhodli jednu z lip přesadit k novému pomníku padlých. Tak se stalo 3. listopadu 1933. O dva roky později k této lípě přibyla kamenná deska s nápisem „Lípa svobody, 28. 10. 1918“. Druhou lípu potkal mnohem horší osud. V roce 1936 byla od školy přesazena před vilu továrníka Šulce a při rekonstrukci cesty byla zlikvidována.

(Zápis z kroniky obce Stěžery)

Krčín

Okres Náchod, místní část města Nové Město nad Metují

Nádherná, zdravá jednodřevná lípa se nachází uprostřed krčínského parku. Jedná se o celkem vzácnou lípu zelenou, která se vyznačuje tmavě zeleným lesklým listem a hluboce vislými větvemi dosahujícími až k zemi. Lípa byla vysazena 13. dubna 1919, obvod jejího kmene činí 218 cm, výška přibližně 22 metrů.

Teď, kdy národ dočkal se osvobození a samostatně spravuje své osudy, pořádají se na věčnou paměť samostatnosti národa slavnosti vysazování stromů Svobody. I v našem městysi uspořádána taková slavnost. Žactvo shromáždilo se ve škole se svými učiteli a v 11 hodin dop. vyšel průvod z budovy. U radnice přiřadila se reprezentace obce, zástupci místních spolků a obecnstvo, načež celé shromáždění stanulo v parku u místa určeného pro sázení stromu. Na to řídící učitel F. Jírsa promluvil o významu stromu Svobody a žačka III. b Boháčová přednesla báseň „Písnička svobody“. Poté lípa zasazena a nazvána lípou Masarykovou. Zapěním národní hymny „Kde domov můj“ slavnost ukončena.

(Zápis z kroniky národní školy v Krčíně)

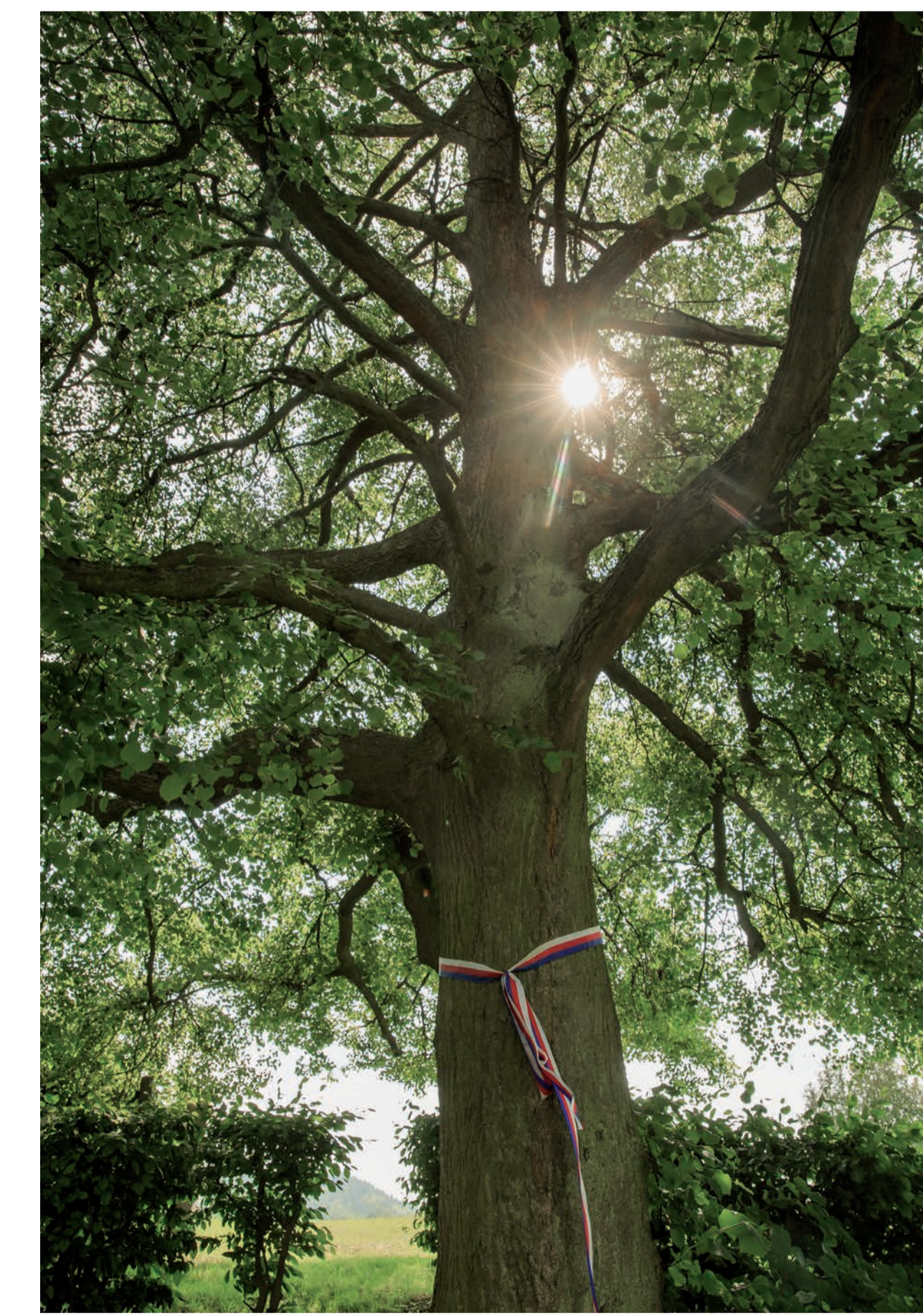
Rtyně v Podkrkonoší

Okres Trutnov

Krásná jednodřevná lípa srdčitá roste na návrší západně od kostela, v místě zvaném „Na Lískách“. Pěšina od staré školy k Záduší se zde kříží se starou zemskou stezkou, zvanou „Trhovka“. K rozložitě, zcela zdravé lípě o obvodu kmene 237 cm a výšce asi 21 metrů, ozdobené trikolorou, vede dvouramenné kamenné schodiště, pod nímž se ve svahu nachází pozůstatek skalky.

Ve výroční den slavnostní přísahy národa československého 13. 4. 1919 zasadila tělocvičná jednota Sokol „Lípu svobody“ u kostela „Na Lískách“ Lípu zasadil p. kol. Ant. Vorlický po proslovu p. kol. Bře. Kavana.

(Zápis v kronice Měšťanské školy chlapecké ve Rtyni v Podkrkonoší)

České Meziříčí

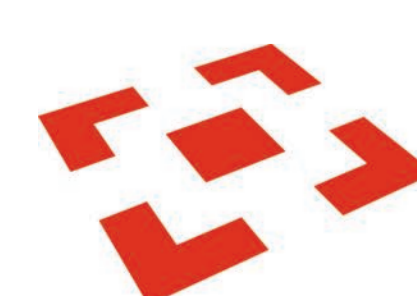
Okres Rychnov nad Kněžnou

Mohutnou lípu obecnou najdeme ve středu obce mezi obecním domem čp. 62 a budovou základní školy. Zcela zdravý strom s obvodem kmene 269 cm a výškou 21 metrů se rozděluje do dvojkmenu a vytváří krásnou košatou korunu.

Po vzoru jiných obcí zasazena před obecním domem lípa Svobody. Byla sazena 1. května 1919 a 11. května, v neděli, konána slavnost, které se účastnilo na 3000 lidí. Kdejaké místo bylo obsazeno, po mostě nebylo možno ani projít. Slavnostní řeč měl učitel Václav Poledne, byla hudba, zpěv i radost opravdová a netajená a důvěra v lepší budoucnost. Vkusný živý obraz před obecním domem a velká účast Sokolstva – po válce u nás poprvé v krojích – slavnostní náladu zvyšovaly.

(Zápis v kronice obce Meziříčí)

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACoviŠTĚ
V JOSEFOVĚ

LÍPY ÚCTYHODNÉ SVOU VELIKOSTÍ

Velikost stromů posuzujeme především podle dvou parametrů. Je to obvod kmene ve výšce 130cm od země a dále výška stromu. Zatímco první rozměr je dobře změřitelný, u měření výšky bez speciálního přístroje je zcela přesné zaměření problematické a je možná i malá chyba v jejím propočtu. Z tohoto důvodu mluvíme o přibližné výšce stromů.

Lípy s největším obvodem kmene

Zadní Ždírnice

Lochenice

Keteň

Staré Hradky

Zadní Ždírnice	429 cm
Svatojanský Újezd	419 cm
Doly	398 cm
Lochenice	390 cm
Soběraz	385 cm

Slemeno	383 cm
Keteň	370 cm
Staré Hradky	365 cm
Hořiněves	364 cm
Javornice	360 cm

Lípy s největší výškou

Nahořany

Častolovice

Slemeno

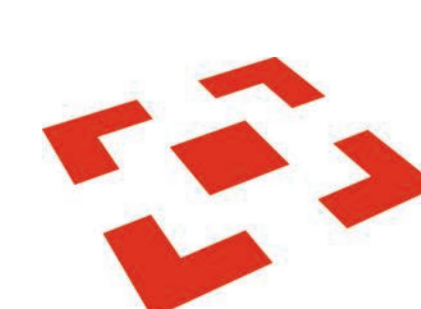
Lužany

Nahořany	34 m
Mělčany	32 m
Stěžery	27 m
Častolovice	27 m

Doudleby	25 m
Slemeno	25 m
Keteň	25 m
Javornice	24 m

Lično	24 m
Slatina/Úpou	24 m
Trutnov	24 m
Staré Hradky	24 m
Lužany	24 m

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

LÍPY SE SILNÝM PŘÍBĚHEM

Lípa je národním stromem Československé republiky. V lidové tradici symbolizuje ochranu, pomoc a lásku. Lidé dokonce věřili, že je schopná odehnat zlé duchy a svou pozitivní energií vyléčit člověka od negativních myšlenek. Lípy svobody navíc nesou velmi silný příběh a jsou úzce spojeny s historií naší země.

Mělčany

Okres Rychnov nad Kněžnou, místní část města Dobrušky

Lípa srdčitá roste na břehu potoka Dědina v porostu dalších dřevin. Jedná se o velmi vysoký (32 m) a štíhlý strom, jehož obvod kmene činí 206 cm. Lípa je nazývána „Čudova lípa“ podle jména rodiny, která ji vysadila. Rodina měla deset dětí a byla silně vlastenecky založena. Do války narukovali čtyři bratři Čudovi. *Mého otce Josefa Čudu zastihl konec první světové války v lazaretu Baška. Po těžkém zranění na Italské frontě byl již v rekonvalescenci. Nečekal na propuštění a odešel domů, kde ho překvapily oslavy a vyhlášení republiky. Aby to vše bylo zachováno do trvalé paměti, odešel do lesa a vykopal tříletou lípku a vysadil ji na předem vyhlédnuté místo u potoka jako „lípu svobody“. Stalo se tomu tak v říjnu 1918. Prvních několik let se otec a jeho tři bratři, kteří se také vrátili z fronty, setkávali v památném dnu u Lípy svobody, ale po nastoupení bratrů do státní služby „Morava, Slovensko, Podkarpatská Rus“ se návštěvy u lípy již nekonaly. A lípa rostla a košatěla a jenom děti a vnuci zakladatele, když lípa rozkvetne, se radují, že mají Lípu svobody.* (Vyprávění Miroslava Čudy v kronice obce Mělčany, 2012)

Borová

Okres Náchod

Krásná mohutná lípa obecná (obvod kmene 314 cm, výška 20 m) byla vysazena v květnu 1919 na pozemek za domem č. p. 21 v jižní části obce. V roce 2016 se bohužel stala terčem zákeřného útoku neznámého vandala, který na několika místech navrtal její kořenové náběhy a do otvorů nalil louh. Lípa následně silně proschla, ale drží se. Obec ji nechala odborně ošetřit a vybudovala okolo ní ochrannou ohradu.

Tuto lípu zakoupila a zasadila paní Anežka Balcarová, manželka tehdejšího starosty obce, se svou 11letou dcerou Marií. V Náchodě na tržnici zakoupily dvě lípky (pěšky to byla cesta na celý den) a jak později paní Marie sama vyprávěla, tu horší s maminkou zasadily doma na pozemku jejich domu čp. 21. Druhá byla vysazena u Obecné školy v Borové čp. 30, odkud byla v roce 1925 přesazena k čp. 33. Ale ani zde již dnes nestojí. (Vyprávění kronikáře obce Karla Balcara)

Nový Bydžov

Okres Hradec Králové

Pěkná jednodřevná lípa velkolistá (obvod kmene 185 cm, výška 17 m), která roste v parku U sv. Trojice za bývalou synagogou, byla původně vysazena Tělocvičnou jednotou Sokol a Okrašlovacím spolkem dne 30. března 1919. Avšak během druhé světové války, dne 10. října 1940 brzy zrána, musela být tato lípa Svobody na rozkaz Němců poražena. V květnu roku 1946 pak byla vysazena lípa nová a pod ní byl umístěn pamětní kámen s nápisem – „Lípa Svobody 1918-1946 obnovena. Zasazena 30. března 1919, nacisty zničena 10. října 1940.“

Železnice

Okres Jičín

Lípa srdčitá (obvod kmene 190 cm, výška 20 m) roste v horním levém rohu náměstí před domy č. 16 a 17. Je označena tabulkou umístěnou na kmene stromu. Její zdravotní stav je zhoršený, mírně prosychá. Byla slavnostně vysazena 11. května 1919. Na závěr tehdejší slavnosti převzal starosta města Bohumil Malý lípu do opatrování.

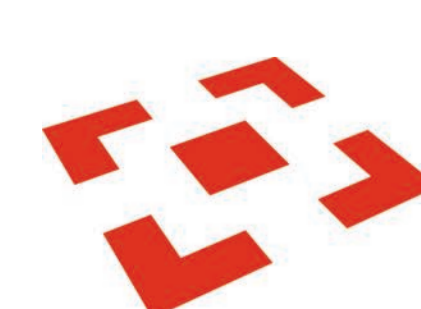
Tento původní strom vzal však za své. Jednoho podzimního rána téhož roku byl nalezen značně poškozený a pořezaný. Bylo podezření, že tento zlý skutek učinil jeden z vojáků německé národnosti, kteří tehdy byli v Železnici posádkou. V tomto směru bylo prováděno i přísné vyšetřování, ale bez úspěchu. Občanstvo celého města bylo tímto neurvalým skutkem neobyčejně pobouřeno. Poškozený strom byl pečlivě ovázán a ošetřován, ale přece uhynul. Byl proto dne 7. dubna roku 1920 vsazen na jeho místo strom nový. Stalo se tak téměř potajmu, aby občanstvo nebylo dřívějším zlým činem znovu jitřeno.

A tak snad již tento památný strom bude po věčné časy rozprostírat svou korunu nad hlavami svobodných občanů volné a nezávislé republiky československé a ševelem svého listí jim bude připomínat jedinečnou dobu, kdy došlo k našemu osvobození a všechny oběti i práci, z nichž naše svoboda se zrodila. Bude jim dále připomínat i jejich svatou povinnost, aby tuto těžce vykoupěnou svobodu nejen udrželi, ale v případě potřeby i uhájili a ubránili.

(Kronika obce 1918 – 1923)

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

LÍPY SE SMUTNÝM OSUDEM

Zdaleka ne všechny Lípy svobody jsou opatrovány s úctou a péčí, jakou si jistě zaslouží. K některým se osud a především lidé zachovali hůře než macešky.

Tužín

Okres Jičín, místní část obce Radim

Ku výročí československé samostatnosti v roce 1921 byla zásluhou tehdejšího starosty p. Jos. Svobody, darována mladá lípa a slavnostně jako lípa svobody zasazena. Lípa tato jest vsazena na obecním pozemku takřka uprostřed vsi u stavení p. Pršaly čís. 35. Oslava tato na pohled nepatrná má pro náš národ hluboký význam národní. Pod lípou scházivali se naši předkové v dobách dobrých i zlých, aby se navzájem poradili, potěšili a měli chuť k novému životu. Proto mějme i my občané naší obce tuto lípu v úctě a vážnosti, nejen snad že jest naším národním symbolem po našich předcích, ale proto, že nám má stále připomínati, že byla sazena v době výročí naší samostatnosti a jest nám živým pomníkem naší drahé svobody.

(Kronika obce Tužín a osady Podháj)

Tato lípa srdčitá silně prosychá, na jaře byla nakrátko seříznuta a celkově není v dobrém stavu. Obvod jejího kmene činí 183 cm a přibližná výška 9 m.

Hvozdnice

Okres Hradec Králové

V neděli dne 4. května 1919 byla na oslavu národní zasázena „lípa“ slavnostním způsobem. K slavnosti dostavila se jednota sokolská libčanského a místního sboru, sbor dobrovolných hasičů a obecní zastupitelstvo. Zahajovací řeč měl místní starosta František Beneš. Učitel Fr. Michálek vyzvedl význam sázení líp u starých Slovanů, kteří prý v dávných dobách měli lípu ve zvláštní úctě jako symbol svobody. Po tomto proslovu zahrála hudba hymnu národní „Kde domov můj“, přičemž byla lípa zasazena a vložena pod ni listina, v lahvi skleněné uložená. Jako závěr této slavnosti vzdal starosta hold prezidentu naší republiky.

(Soukromá kronika bývalého starosty obce Fr. Beneše)

V podstatě umírající lípa velkolistá, která roste v rohu mezi zdmi truhlárny, má obvod kmene 295 cm a výšku přibližně 18 m. Celý kmen je pokryt plodnicemi hub, kořenové náběhy jsou ztrouchnivělé, lípa v koruně silně prosychá. Její špatný zdravotní stav je způsoben především výstavbou budovy v její těsné blízkosti.

Maršov u Úpice

Okres Trutnov

V neděli dne 11. května 1919 byla konána slavnost sázení stromku svobody za velké účasti domácího i cizího občanstva. Za veselé hudby ubíral se průvod na místo určené (u hasičské zbrojnice), kdež vedle vsazené již lípy postaveno řečniště. Uvítací proslov měl p. Ant. Baudyš ml., hostinský v Maršově. Pak deklamovaly čtyři školní děti a to Božena Baudyšová, jež pěkně přednesla báseň „Můj kraj, můj ráj“, Ladislav Zíkmund, kterýž také zdařile přednesl báseň „Jsem Čech“, Božena Entlichová „Naším hrdinům“ a Vilém Vojtěch přednesl báseň „Legionář“. Dětky byly odměněny potleskem.

(Kronika Obecné školy v Maršově u Úpice)

Lípa velkolistá, jejíž obvod kmene činí 342 cm, byla na jaře 2018 hluboce seříznuta, takže její výška je nyní asi 9 m. Důvodem byl požadavek obyvatel z okolních domů, kterým vadil její stín a obávali se i případného pádu jejích větví. Z původního stromu tak zůstává již jen dožívající torzo.

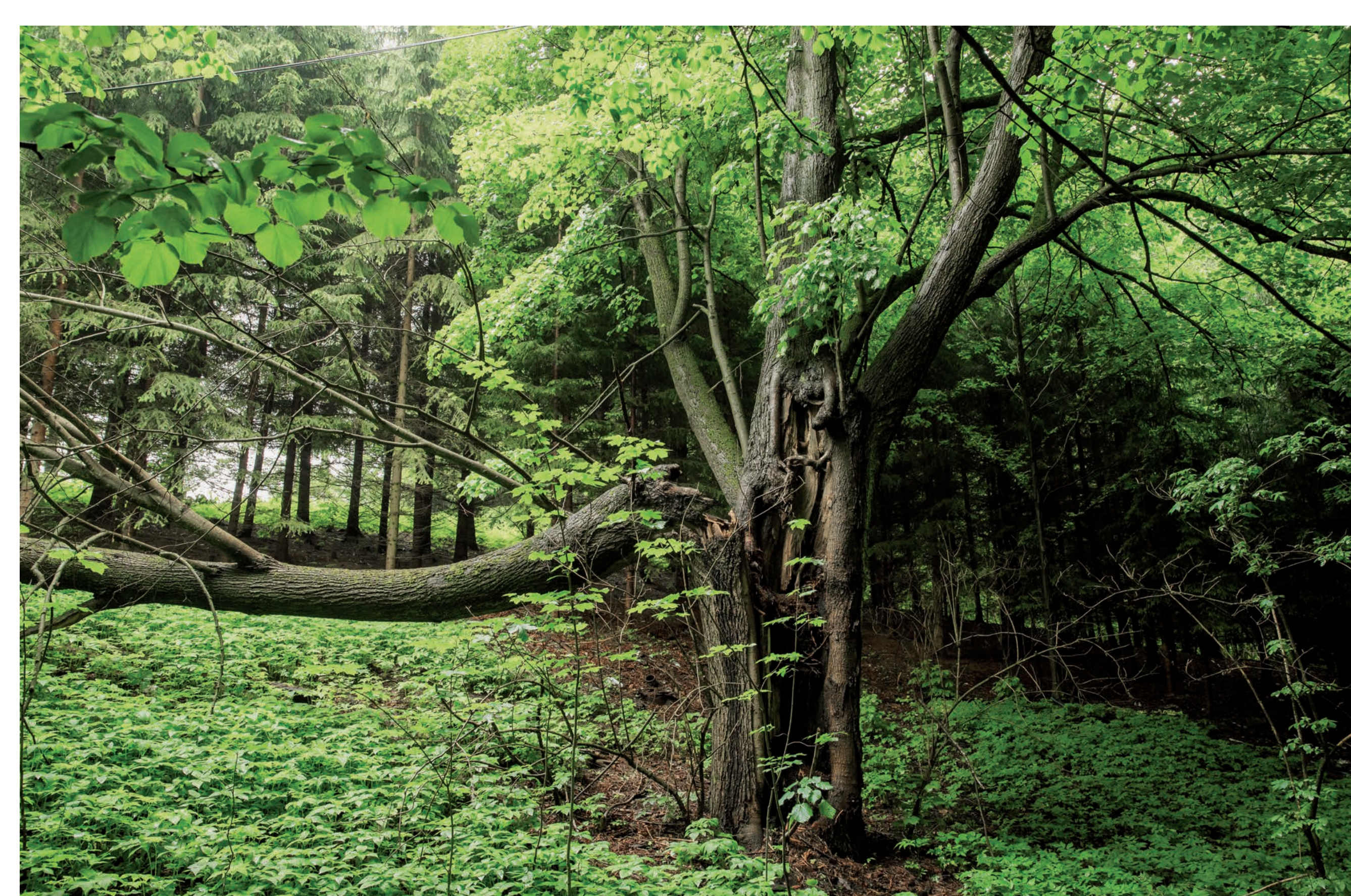
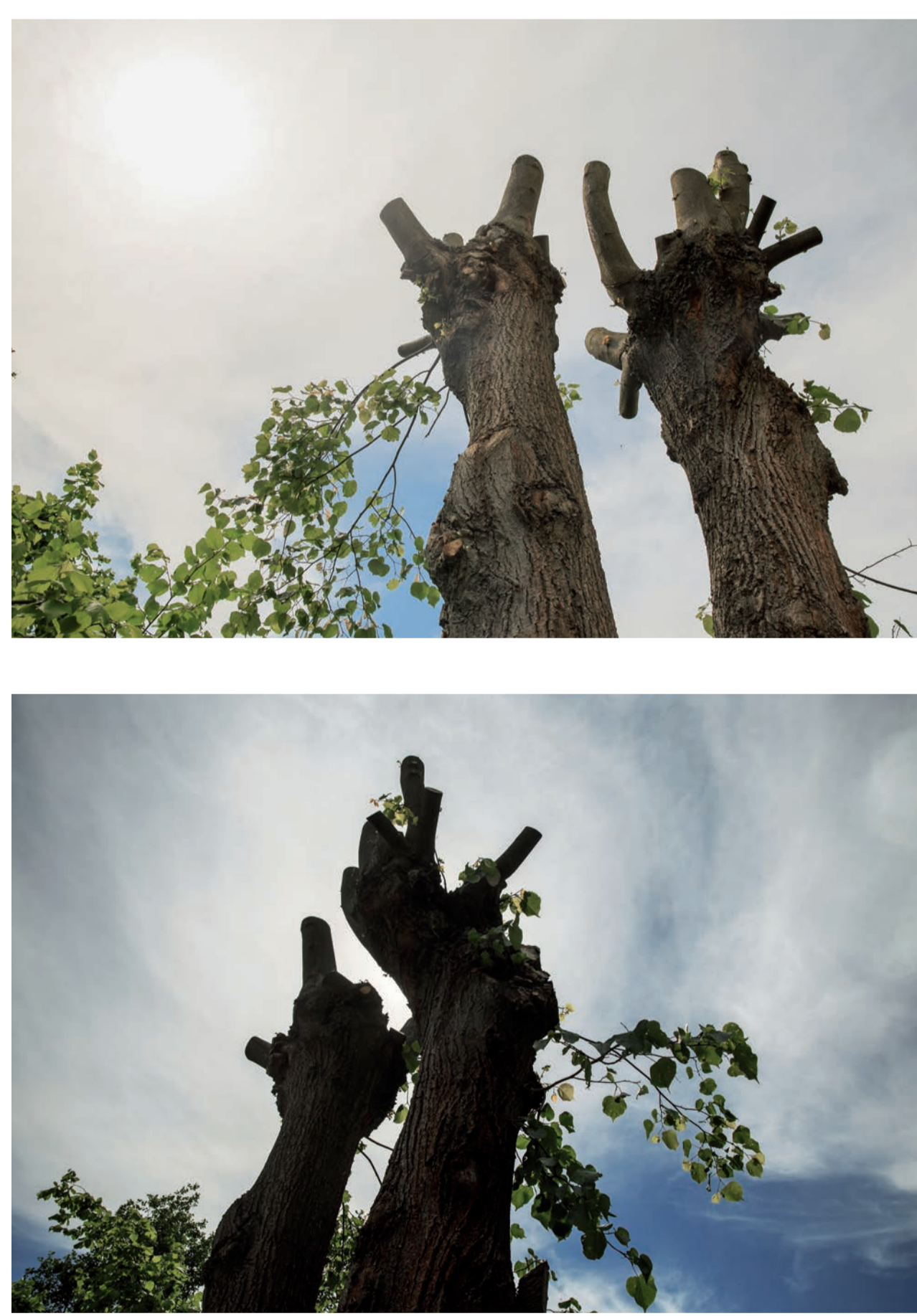
Doubravice

Okres Trutnov

Letos oslavila naše republika 50 let svého trvání. U příležitosti tohoto slavného výročí bylo vyhlášeno ustanovení Československé socialistické federativní republiky. Do oslav v obci se zapojila významně škola. 27. 10. zúčastnili se žáci za vedení učitele slavnosti sázení Stromů republiky (3 lípy u Müselasových). Žáci měli kulturní vložku, učitel slavnostní projev.

(Zápis v kronice Základní devítileté školy v Doubravicích)

Z původně vysazených tří stromů se k dnešku zachovala pouze jedna lípa zelená o obvodu kmene 158 cm a výškou 5 m. I ta je však ve velmi špatném stavu. Na jaře 2018 byla ořezána na hlavu, v podstatě nemá větve a je otázka, jak tento zásah přežije.

Doly

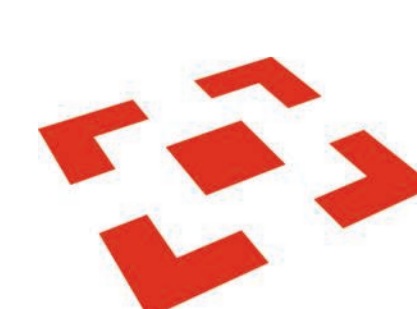
Okres Rychnov nad Kněžnou, místní část obce Bystré

Dle vyprávění pana Milana Čtvrtečky vysadil v roce 1918 dvě lípy velkolisté jeho tehdy patnáctiletý děd, Josef Čtvrtečka, u silnice z Bystrého na Doly. Později však byla tímto směrem vystavěna nová silnice a stromy upadly téměř v zapomnění. Pan Čtvrtečka bydlel na Dolech a posléze koupil dům v Bystrém, který přestavěl na textilní továrnu (Drutka).

Jedná se o krásné, mohutné stromy o obvodu kmene 398 a 260 cm, které rostou na okraji lesa, kudy vedla kdysi cesta na Doly. Nacházejí se pod cestou ve svahu, okolo nich je ze tří stran vysázen smrkový les. U větších z nich je vyhlomena jedna z rosterních větví.

Zapomenuté lípy by nutně potřebovaly ošetřit a uvolnit z okolního porostu. Viditelně se o ně již dlouhodobě nikdo nestará.

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

LÍPY V KRAJINĚ

Lukavice

Okres Rychnov nad Kněžnou

Lípa srdčitá s obvodem kmene 285 cm, která je nepřehlédnutelnou dominantou ve volné krajině, roste uprostřed luk na soukromém pozemku rodiny, jejímž pradědem byla vysazena. V roce 1956 musela rodina statek nuceně opustit, po roce 1989 jí byl navrácen. Lípa našťástí tuto dobu přežila bez újmy. Jedná se o krásný strom, který se ve výšce tři a půl metru dělí na čtyři silné terminály. V roce 2004 byla vyhlášena památným stromem.

V roce 1918, 28. října, přišla zpráva, že jest prohlášen Československý stát samostatným. Tím také skončena pro nás zatím Válka. Pořádalo se oslav všade, u nás též, my jsme sázeli též lípu svobody na rozcestí u vrbeek za přítomnosti Aug. Hejčla otce, Emilky Hejčlové dcery, Bedřicha Hejčla syna studenta, Emanuela Hejčla syna školáka a Frant. Čižinoského dělníka z Lukavice čís. 78.

(Zápis v kronice rodiny Hejčlový)

Vamberk

Okres Rychnov nad Kněžnou

Tři lípy velkolisté o obvodu kmene 252, 253 a 255 cm rostou uprostřed polí před kapličkou Všem svatých, v místě zvaném „Nad Milenkou“. Toto místo se nachází na návrší odkud je možno zhlédnout celý Vamberk a jeho okolí. Původně tudy vedla cesta na Rychnov nad Kněžnou, ale po výstavbě nového silničního okruhu se kaplička i stromy ocitly v polích a v podstatě k nim není přístup. Jedná se o nádherné zdravé stromy, které s kapličkou vytvářejí výraznou krajinnou dominantu. Patří mezi památné stromy.

17. března 1919 konána ve Vamberku stromková slavnost. Podle usnesení obecního zastupitelstva vysazovaly se na památku vzniku naší samostatnosti lípy. Tři byly vysazeny ke kapličce Všem svatých. Jak dlouho asi budou vzdorovat všem nepřízním osudu, suchu i vichřicím, sněhům a mrazu – i lidské hrozbě a necitelnosti, nebo se rozkošatí a svým stínem a vůní květu budou lákat k sobě pocesné i milence a budou jim vyprávět o slavném říjnu 1918? Kdo ví, ale přejme jim, aby tomu tak bylo.

(Z knihy Ludvíka Poslušného Nové paměti města Vamberka)

Červený Kostelec

okres Náchod

V Červeném Kostelci vysadili na jaře 1948 členové Československé obce legionářské na památku třicetiletého výročí státní samostatnosti alej lip, kterou nazvali „Alej legionářů“. Ta pak byla po roce 1948 přejmenována na „Alej svobody“. Lípy rostou z obou stran podél silnice od Občiny k rybníku Brodáku. Původně bylo vysazeno 125 lip, dnes jich zde je již jen 95. Vrostlé lípy vytvářejí krásný a nepřehlédnutelný liniový prvek v krajině a poskytují všem v letním horku chladivý stín.

Nové Město nad Metují

Okres Náchod

Lípa srdčitá o obvodu kmene 230cm roste za Novým Městem nad Metují v místě zvaném Na Žďárách. Byla vysazena 28. října 1968 na ostrůvku křižovatky tří silnic, vedoucích z Nového Města na Spy a na Ohnišov. Lípa byla po výsadbě ve výšce dvou metrů seříznuta a v tomto místě se tak vytvořil vějíř sekundárních větví, které dnes vytvářejí nádherně košatou korunu.

Lípu vysadil pan Josef Mach z blízkých Spů. Současný strom není však ten původní, protože lípa záhy po výsadbě uschla. Naštěstí byla brzy nahrazena lípkou novou. Její kmen je obkroužen dřevěným ohrazením v barvách trikolory s plechovými mapkami Československa v hranicích z let 1945 – 1992. Podobně originálně řešený plůtek není k vidění široko daleko.

(Informace od ředitele Městského muzea v Novém Městě nad Metují)

Markvartice

Okres Jičín

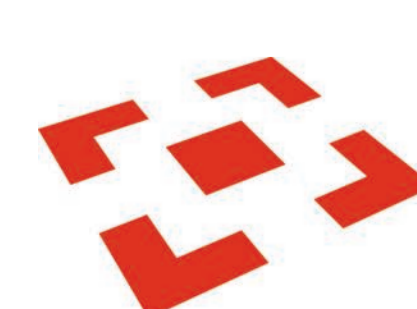
Tato stoletá lípa srdčitá s velikou otevřenou dutinou ve kmeni roste za obcí směrem na Mrkvojedy, v blízkosti hřbitova a smírčího kříže. Její kmen, jehož obvod činí 297 cm a výška asi 20 m, je pozoruhodný zajímavě zvrásnělou kůrou. Lípa byla vysazena 1. května 1919.

Občanstvo zdejší slavilo 1. květen co svátek práce. S hudbou prošlo se osadou. Též slavnostním způsobem zasazena byla lípa svobody. Tato slavnost zůstane na vždy vryta v paměť zdejší mládeže. Občanstvo celé obce, nově založená těl. jednota Sokol, školní děti vedené učitelským sborem, sbor dobr. hasičů. Průvod odebral se poté k místu sázení. Po řeči učitele Kutka promluvil Jos. Tůma a náčelník sokola Voves Václav ml., školní děti přednesly příležitostně básně. Načež na farském poli, u památného kříže Cyrilo-Methodějského lípa zasa-zena. Nechť roste na paměť znovuzrození československého lidu, nechť ve stínu jejím po stu letech vzpomínají budoucí pokolení těch drahých obětí, které za svobodu československého lidu přinesli naši slavní velicí mužové a naše slavné legie!

(Pamětní kniha obce Markvartice 1915 – 1965)

1918
100
2018

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ